

**Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського**

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Ректор Вінницького державного
педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського**

_____ проф. Лазаренко Н.І.

« ____ » _____ 2019 р.

ПРОГРАМА І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

з теорії та історії музики

(додаткове вступне випробування)

для вступу на ОС магістра

спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)

Голова фахової атестаційної комісії

Л.П. Василевська-Скупа

Вінниця - 2019

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПISKA

Для вступників на навчання за освітнім ступенем «Магістр» галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво) додатковим фаховим вступним випробуванням є іспит з теорії та історії музики, який має на меті визначення знань та умінь з музично-теоретичної підготовки абітурієнта, необхідних до подальшого навчання та вдосконалення професійної майстерності.

ЗМІСТ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ З ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ МУЗИКИ

1. Квінтове коло тональностей. Енгармонізм тональностей. Паралельні і однойменні тональності. Поняття про інші ладові структури (двічі гармонічні лади, збільшений і зменшений лади).

2. Інтервали на ступенях мажору (натурального і гармонічного) і мінору (натурального і гармонічного). Розв'язання нестійких інтервалів. Характерні інтервали гармонічного мажору і мінору (зб.2, зм.7, зб.5, зм.4). Загальні закономірності розв'язання хроматичних інтервалів.

3. Використання тризвуків у гармонічному чотириголосі: правила подвоєння, голосоведіння при з'єднанні акордів тощо.

4. Використання септакордів у гармонічному чотириголосі: правила подвоєння, голосоведіння при з'єднанні акордів, розв'язання пряме і через додатковий септакорд тощо. Сім видів септакордів. Обернення септакордів. Септакорди на ступенях мажору та мінору (натуральні і гармонічні). Головні септакорди (домінантсептакорд, септакорд другого ступеня, ввідні септакорди) з оберненнями та розв'язанням.

5. Альтерація акордів у гармонічному з'єднанні. Акорди у гармонічних ладах.

6. Хроматизм. Внутрішньоладовий хроматизм. Правила правопису хроматичної мажорної і мінорної гам. Альтерація нестійких ступенів ладу. Загальні принципи розв'язання альтерованих інтервалів.

7. Модуляційний хроматизм. Загальне поняття про модуляції. Види модуляцій: перехід, відхилення, зіставлення. Тональності першого ступеня споріднення.

8. Музичний синтаксис. Розчленованість музичної мови. Цезура. Головні ознаки цезури (пауза, зупинка, повторність мелодійних чи ритмічних фігур). Мотив. Фраза. Період. Речення, каденція, види каденцій. Різновиди періоду (квадратний і неквадратні період, період повторної структури, період єдиної будови, період з розширенням і доповненням, період з трьох речень, однотональний і модулюючий періоди).

9. Мелодія. Мелодична лінія. Види мелодичного малюнка (повторність звуку, оспівування, висхідний, спадний, хвилеподібний рух; закон мелодичної противаги). Мелодична вершина. Кульмінація.

10. Поняття про фактуру. Види фактур: монодія; багатоголосся - гомофонно-гармонічна і акордова фактура; поліфонія - імітаційна, контрастна, підголоскова. Фактурні прийоми: фігурація (гармонічна, ритмічна, мелодична); приховане багатоголосся. Виразна роль фактури.

11. Транспозиція. Секвенція. Три способи транспозиції (на інтервал, на хроматичний півтон, за допомогою заміни ключа). Секвенція (загальне поняття). Мотив секвенції. Ланка секвенції. Секвенція - один з прийомів розвитку музичного матеріалу. Секвенції тональні (діатонічні) і модулюючі.

12. Основні музичні форми: період, прості форми, рондо, варіації, складна три частинна форма, сонатна форма тощо.

13. Віденська композиторська школа. Характеристика стилю жанрів. Представники.

14. Романтизм в музиці. Досягнення у галузі симфонічної музики. Пісенний симфонізм.

15. Опера XIX століття. Реалізм на оперній сцені. Романтичні тенденції в опері. Жанр ліричної опери. Видатні оперні композитори.

16. Імпресіонізм в музиці. Загальна характеристика, стиль, представник.

17. Специфіка розвитку музичного мистецтва на межі XIX-XX ст.

18. Російська композиторська школа XX ст.

19. Українська композиторська школа XX ст. Етапи розвитку і представники

20. Характеристики головних напрямків музики XX століття: експресіонізм, неокласицизм, неофольклоризм, неоромантизм. Полістилістика як метод композиторського мислення.

АБІТУРІЄНТ ПОВИНЕН ЗНАТИ:

- знати основні поняття з музично-теоретичних дисциплін для їх практичного використання, розвинуті навички сольфеджування й слухового аналізу.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ АБІТУРІЄНТІВ ПІД ЧАС ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

Оцінка «5» (167-200 балів) - виставляється абітурієнту, який вірно відповів на поставлене теоретичне запитання, правильно побудував і розв'язав лади, інтервали, тризвуки, септакорди тощо.

Оцінка «4» (134-166) - виставляється абітурієнту, який вірно відповів на поставлене теоретичне запитання, але при побудові і розв'язанні ладів, інтервалів, тризвуків, септакордів тощо допустив незначні помилки.

Оцінка «3» (100-133) - виставляється абітурієнту, який дав неповну відповідь на теоретичне питання, але при побудові і розв'язанні ладів, інтервалів, тризвуків, септакордів тощо правильно виконав половину завдань.

Оцінка «2» (менше 100) - виставляється абітурієнту у випадку невірної відповіді на поставлене теоретичне запитання та виконанні менш, ніж половини практичних завдань.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Андрєєва О. Основи музичної грамоти / О. Андрєєва. – Вид. 5, випр. і доп. – К.: Музична Україна, 1993. – 136 с. Виноградов Г. Елементарна теорія музики і сольфеджіо. Ч.2 / Г. Виноградов. – К.: Музична Україна, 1972. – 362 с. 4
2. Виноградов Г. Елементарна теорія музики і сольфеджіо. Ч.1 / Г. Виноградов. – К.: Музична Україна, 1969. – 362 с.

3. Виноградов Г. Занимательная теория музыки / Г. Виноградов, Е. Красовская. – М., 1991.
4. Красинская Л. Элементарная теория музыки : учеб. пособие / Л. Красинская, В. Уткин. – М., 1991.
5. Побережна Г.І. Загальна теорія музики / Г.І. Побережна, Т.В. Щириця. – К.: Вища школа. 2004.
6. Смаглій Г.А. Основи теорії музики: підручник для навч. закл. освіти, культури і мистецтв/ Г.А. Смаглій, Л.В. Маловик. – Харків: Факт, 2001.
7. Павлюченко С. Элементарна теорія музики : Посібник для музичних шкіл та училищ / С. Павлюченко. – К.: Музична Україна, 1997. – 362 с.
8. Побережна Г.І. Щириця Т.В. Загальна теорія музики: Підручник / Г.І.. Щириця Т.В. Побережна. – К.: Вища школа, 2004. – 303 с.